

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет управління та бізнесу
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор, заступник
ректора з науково-педагогічної
роботи, д-р техн. наук, професор

Анжеліка БАТРАКОВА

« » 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>ОК 9 Психологічні основи менеджменту</u> (шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)
статус дисципліни	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова / вибіркова)
рівень вищої освіти	<u>початковий (короткий цикл)</u> (перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))
галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u> (шифр і назва спеціальності)
освітня програма	<u>«Менеджмент організацій і логістика»</u> (назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)
мова навчання	<u>державна</u>

2023 рік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань щодо психосоціологічних підходів у сучасній управлінській парадигмі; оволодіння сучасними психологічними методами ефективного використання людських ресурсів; розуміння психологічних основ системного управління організаціями; набуття умінь психологічного аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організації і практичних навичок психологічного забезпечення професійної діяльності, прийняття адекватних управлінських рішень..

2. Передумови для вивчення дисципліни: ОК10 Теорія організацій і організаційна поведінка, ОК18 Тренінг-курс з основ фаху та академічної культури, ОК8 Самоменеджмент і тайм-менеджмент.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів / год.	4 (120)	4 (120)
Семестр викладання дисципліни	3 (порядковий номер семестру)	3 (порядковий номер семестру)
Розподіл часу за навчальним планом:		
– лекції, год.	16	4
– практичні (семінарські) заняття, год.	16	2
– лабораторні заняття, год.		
– самостійна робота, год.	58	84
– курсовий проєкт, год.		
– курсова робота, год.		
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.		
– підготовка та складання екзамену, год.	30	30
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	екзамен	екзамен

4. Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Розуміння принципів і норм права та використання їх у професійній діяльності.

СК 2. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 3. Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.

СК 4. Здатність управляти підрозділом і налагоджувати необхідні комунікації в процесі управління.

СК 5. Здатність формувати і демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

СК 6. Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу і роботу інших працівників.

СК 7. Здатність планувати час та керувати ним (тайм-менеджмент).

СК 8. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію під час розв'язання професійних завдань.

СК 10. Розуміння принципів психології та використання їх у професійній діяльності

СК14. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК15. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 16. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

5. Результати навчання:

РН 9. Пропонувати ефективні методи мотивування персоналу підприємства (підрозділу) для підвищення продуктивності праці.

РН 11. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

РН 16. Застосовувати знання з психології для розв'язання професійних завдань

6. Методи навчання:

а) пояснювально-ілюстративні: лекція, пояснення, робота з підручником, демонстрування слайдів, тощо;

б) метод проблемного викладання: кейси;

в) частково-пошуковий (в процесі розв'язання конкретної проблеми, застосовується одне або кілька складних умінь логічного мислення, які утворюють його основний зміст);

г) дослідницький метод – здобувачі самостійно вивчають літературу, другі джерела, ведуть спостереження і виконують інші дії пошукового характеру.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Підсумкова оцінка по дисципліні визначається як середньоарифметичне загальної суми балів по поточному контролю та результату по підсумковому контролю.

Поточна успішність

Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали.

Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання, захист індивідуального завдання (есе, реферату тощо).

Здобувач накопичує бали протягом семестру за виконання завдань, виступи на заняттях, участь у дискусіях, а також за виконання контрольних робіт (таблиця 7.1).

Таблиця 7.1 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою

Види робіт	<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	<i>T6</i>	Оцінка в балах
Відвідування лекції	1	1	1	2	1	1	7
Захист практичних робіт	5	5	5	10	5	5	35
Відповідь на тестові завдання	5	5	5	10	10	5	40
Індивідуальна самостійна робота (підготовка есе, реферату тощо)	3	3	3	3	3	3	18
Всього поточний контроль							100

Підсумкове оцінювання

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

2 Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни за результатами поточного оцінювання.

Умовою складання заліку є: відпрацювання всіх пропущених занять; середня поточна оцінка з дисципліни не нижче 60 балів.

Результат навчання оцінюється за 100-бальною шкалою (для заліку) відповідно до таблиці 7.2.

Таблиця 7.2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
	екзамен	залік		

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Рейтингова оцінка з дисципліни за шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

8. Засоби діагностики результатів навчання: залік, тестування; практичні роботи, есе, вирішення кейсів, презентації та виступи здобувачів на наукових заходах.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	ЛК. Теорії особистості	2	0,5	Базова (1-6, 8) Додаткова (1-6)
	ПР. Визначення типу особистості	2	-	
	СР. Захисні механізми	10	14	
2	ЛК. Особливості поведінки людей різних психологічних типів	2	0,5	Базова (1-6, 8) Додаткова (1-6)
	ПР. Визначення типу темпераменту	2	-	
	СР. Структурно-логічна схема за темою 2	10	14	
3	ЛК. Психологічні основи формування команди	2	0,5	Базова (1-6)

	ПР Командна робота (Частина 1. Самооцінка ролей та формування команди)	2	1	Додаткова (1-6)
	СР. Визначення психологічних характеристик членів команди	10	14	
4	ЛК. Психологічні основи командної праці	4	0,5	Базова (1-6) Додаткова (1-6)
	ПР. Командна робота (Частина 2. Аналіз ролей членів команди)	2	-	
	ПР. Визначення стилю управління	2	-	
	СР. Структурно-логічна схема за темою 4	9	14	
5	ЛК. Психологічні особливості міжособистісних комунікацій в управлінській діяльності	4	0,5	Базова (1-6) Додаткова (1-6)
	ПР. Формування психологічних навичок спілкування і аналіз помилок у спілкуванні	4	-	
	СР. Бар'єри спілкування	9	14	
6	ЛК. Психологічні основи управління часом	2	0,5	Базова (1-7) Додаткова (1-6)
	ПР. Планування діяльності керівника	2	1	
	СР. Пріоритетність справ	10	14	
Разом	ЛК	16	4	
	ПР (ЛР, СЗ)	16	2	
	СР	58	84	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять

Перелік тем рефератів

1. Роль і місце організації в теорії й практиці менеджменту.
2. Сучасна організаційна парадигма.
3. PEST-аналіз як інструмент, призначений для виявлення політичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів зовнішнього середовища.
4. Диференціація й інтеграція в організаційному проектуванні.
5. Проблеми загально організаційного зростання, оптимізації масштабів діяльності та управління життєвим циклом.
6. Сутність й особливості організаційно-правових форм господарювання.
7. Інтеграція підприємств: корпоративні організації, фінансово-промислові групи, транснаціональні компанії, міжнародні спільні підприємства.
8. Міжорганізаційні форми бізнесу: концерн, синдикат, конгломерат, консорціум і картель та їх види, трест.
9. Розміри й структурні характеристики організації.
10. Проектування й формування організаційної структури в національних умовах: питання оптимізації.
11. Формування організаційних структур управління та їх аналіз. Проблеми обрання організаційної структури.
12. Перспективні напрямки розвитку організацій, основні властивості організацій майбутнього.
13. Особливості надходження, утворення й використання інформації на різних рівнях менеджменту.
14. Основні закономірності ефективної праці.

15. Критерії ефективності діяльності організації.
16. Організація роботи з документами.
17. Керівництво вищої управлінської ланки: сутність й обов'язки.
18. Модель внутрішніх змінних організації: місія, цілі, технологія, структура, завдання, люди, ресурси.
19. Процес адаптації до невизначеного навколишнього середовища.
20. Утворення тимчасових структур в організації.
21. Конфлікт як каталізатор процесу розвитку організації.
22. Застосування на практиці динамічних систем побудови конфліктів.
23. Гібридні форми організаційних структур: переваги та проблеми проектування.
24. Перспективи укладання індивідуальних договорів у разі працевлаштування.
25. Колективний договір: умови застосування та правові колізії.
26. Посвідчення правочинів у господарській діяльності.
27. Застосування звичаїв у договорі.
28. Статутні обмеження та договірна робота.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання персональних комп'ютерів та програм з пакету програмного забезпечення Microsoft Office 2010. Можуть використовуватись навчальні платформи Moodle, Zoom.

12. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навчальний посібник / П.А.М'ясоїд. – К. : Вища школа, 2021. – 487 с.
2. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посібник – Харків: ХНУРЕ, 2020. – 120 с
3. Максименко С. Д. Загальна психологія / С. Д. Максименко. – К. :«Центр навчальної літератури», 2014. – 272 с.
4. Копець Л. В. Психологія особистості / Л. Копець. – К.: Вид. дім —Києво-Могилянська академія», 2017
5. Коноваленко Ст.А. Психологія менеджменту
https://stud.com.ua/87406/menedzhment/psihologiya_menedzhmentu

Допоміжна:

6. Адізес І.К. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером / перекл. з англ. С. Сарвіри. Київ: Наш Формат, 2019. 312 с.
7. 15 найефективніших технік тайм-менеджменту. URL:
<https://para.school/blog/management/15-tehnik-tajm-menedzhmenta>
8. Worden W. Grief Counseling and Grief Therapy, Fourth Edition: A Handbook for the Mental Health Practitioner / J. William Worden. – Springer Publishing Company, 2018. – 328 p.

Додаткова література:

1. Дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=6423>
2. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/http://www.management.com.ua/marketing/mark165.html>
4. TRADING ECONOMICS. URL: <https://tradingeconomics.com>
5. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
6. Психологічні тести он-лайн. URL: <https://www.idrlabs.com/ua/test.php>

Розробник (и):

Доцент кафедри менеджменту, канд.екон.наук, доцент Лариса АЧКАСОВА
(посада, науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол № 1/1181 від “ 26 ” серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

д-р. екон. наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Оксана КРИВОРУЧКО
(прізвище та ініціали)

Погоджено

Гарант освітньої програми

канд. екон. наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Надія БОЧАРОВА
(прізвище та ініціали)

«26» серпня 2024 року

Декан факультету управління та бізнесу

Д-р екон. наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Інна Шевченко
(прізвище та ініціали)